

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.11.105>

УДК 336.7

О. В. Левкович,

к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4570-4963>

І. П. Шрамко,

аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-6402-9032>

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ФОНДОВОГО РИНКУ

O. Levkovich,

PhD in Economics, Associate Professor, Head of the Department of Finance, Banking and Insurance, Oles Honchar Dnipro National University

I. Shramko,

Postgraduate student of the Department of Finance, Banking and Insurance, Oles Honchar Dnipro National University

MANAGEMENT OF FINANCIAL SECURITY OF THE STOCK MARKET

У даній статті досліджено ключові елементи механізму фінансової безпеки фондового ринку в сучасних економічних умовах, а також визначено регулятори фондового ринку в різних країнах та їх особливості.

Досліджено і побудовано механізм управління фінансовою безпекою фондового ринку та визначено інструменти забезпечення механізму фінансової безпеки. Проаналізовано різні моделі управління фінансовою безпекою фондового ринку як в Україні так і за кордоном. Досліджено основні загрози стабільності фондового ринку та охарактеризовано механізми управління фінансовою безпекою. Окрему увагу приділено ролі державного регулювання, інституційного контролю, управління ризиками та інформаційної безпеки. Доведено, що удосконалення системи управління фінансовою безпекою має передбачати: активну інтеграцію з європейською та міжнародною регуляторною практикою; автоматизацію процесів нагляду та аналітики; розвиток кіберзахисту та біржової інфраструктури; створення незалежних інституцій для вирішення спорів і реагування на надзвичайні ситуації.

This article examines the key elements of the financial security mechanism of the stock market in modern economic conditions, and also identifies stock market regulators in different countries and their features. The mechanism for managing the financial security of the stock market is investigated and built, and the tools for ensuring the financial security mechanism are identified. Various models of managing the financial security of the stock market are analyzed both in Ukraine and abroad. The main threats to the stability of the stock market are investigated and the mechanisms for managing financial security are characterized. Special attention is paid to the role of state regulation, institutional control, risk management and information security. It is proved that improving the financial security management system should include: active integration with European and international regulatory practice; automation of supervision and analytics processes; development of cyber protection and exchange infrastructure; creation of independent institutions for resolving disputes and responding to emergencies.

Managing the financial security of the stock market is an important element of sustainable development and national security of the country. Financial security helps protect against external and internal threats, such as financial crises, manipulation, malicious actions of competitors or changes in laws that may negatively affect the state and development of the stock market. An effective financial security management system allows you to quickly respond to threats, reduce losses, use resources efficiently, maintain liquidity and stability. The current economic environment, characterized by globalization, rapid technological changes and increased legislative requirements, is changing traditional approaches to financial security management. Therefore, it is necessary to adapt management models to effectively identify, measure and manage various risks. This requires developing strategies, implementing new technologies for data analysis and monitoring, and ensuring continuous training and development of professionals. Therefore, constant updating and improvement of financial security management systems is a key condition for ensuring a stable state and high competitiveness of the Ukrainian stock market.

Ключові слова: *фондовий ринок, фінансова безпека, фінансова безпека фондового ринку, управління, механізм, модель, ризик.*

Keywords: *stock market, financial security, financial safety of fund market, management, mechanism, model, risk.*

Постановка проблеми. Управління фінансовою безпекою фондового ринку є важливим елементом сталого розвитку та національної безпеки країни. Фінансова безпека допомагає захищати від зовнішніх та внутрішніх загроз, таких як фінансові кризи, маніпуляції, зловмисні дії конкурентів або зміни законів, які можуть вплинути негативно на стан та розвиток фондового ринку. Ефективна система управління фінансовою безпекою дозволяє швидко реагувати на загрози, зменшити втрати, ефективно використовувати ресурси, підтримувати ліквідність і стабільність. Нинішнє економічне середовище, яке

характеризується глобалізацією, швидкими технологічними змінами та посиленням законодавчих вимог, змінює традиційні підходи до управління фінансовою безпекою. Тому необхідно адаптувати моделі управління, щоб ефективно виявляти, вимірювати і керувати різноманітними ризиками. Для цього потрібно розробляти стратегії, впроваджувати нові технології для аналізу та моніторингу даних, а також забезпечувати постійне навчання та розвиток фахових працівників. Отже, постійна оновлення та вдосконалення систем управління фінансовою безпекою є ключовою умовою для забезпечення стабільного стану та високої конкурентоспроможності українського фондового ринку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання фінансової безпеки фондового ринку та управління нею займається багато вчених, як на вітчизняному просторі так і на закордонному, серед яких: О. Барановський, О. Махмудов, Л. Ігоніна, В. Коробов, О. Ладюк, Т. Паєнтко, В. Палєхова, Ю. Пахомов, А. Сухоруков, А. Філіпенко, І. Флейчук, В. Шевчук та багато інших. Проте, не зважаючи на значний внесок науковців, багато питань потребують уточнення, доопрацювання та осучаснення.

Формулювання цілей статті. Важливим напрямом наукового пошуку є розробка та впровадження заходів з управління фінансової безпеки фондового ринку, які мають враховувати програми фінансової безпеки країни в цілому, а також потенціал організаційного та ресурсного забезпечення, стратегію сталого розвитку. Крім того, на часі стоїть завдання розробки та вдосконалення механізму адаптивного управління фінансовою безпекою фондового ринку.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах глобалізації та цифровізації фінансових потоків фондовий ринок відіграє важливу роль у розвитку національної економіки. Його ефективне функціонування залежить не лише від економічних чинників, а й від рівня фінансової безпеки. Забезпечення стійкості фондового ринку, захист інвесторів, протидія

фінансовим злочинам і шахрайству є необхідними умовами для стабільного економічного зростання та залучення інвестицій.

Фінансову безпеку фондового ринку слід розглядати як певний стан, за якого фондовий ринок здатний ефективно функціонувати в умовах зовнішніх і внутрішніх загроз, забезпечуючи стабільність та ліквідність, захист прав інвесторів, протидію маніпуляціям і шахрайству, довіру до регуляторної системи тощо.

Також фінансову безпеку фондового ринку можна представляти як стан захищеності його учасників, активів, інфраструктури та механізмів від внутрішніх і зовнішніх загроз, що можуть призвести до дестабілізації, втрати довіри чи зниження інвестиційної привабливості.

До найпоширеніших загроз можна віднести: маніпулювання ринком та інсайдерська торгівля; шахрайські операції з цінними паперами; відсутність прозорості у діяльності емітентів; недостатній контроль з боку регуляторів; кібератаки на торгові платформи та біржову інфраструктуру; відтік капіталу через втрату довіри до ринку тощо [1,2].

Основними завданнями щодо управління фінансовою безпекою фондового ринку можна визначити: виявлення та нейтралізація ризиків; забезпечення прозорості ринку; регуляторне втручання для попередження криз; захист прав інвесторів та емітентів тощо.

Формування механізму фінансової безпеки фондового ринку можна представити як комплексну систему заходів, інституцій та інструментів, спрямованих на запобігання фінансовим загрозам, збереження стабільності ринку, захист інвесторів та забезпечення прозорості обігу капіталу [3,4].

**Таблиця 1. Ключові елементи механізму фінансової безпеки
фондового ринку**

Компонент	Зміст
Правове регулювання	Закони про цінні папери, біржі, емітенти, захист інвесторів, AML/FT
Регулятори	Центральні банки, Комісії з цінних паперів, фінансові наглядові органи
Інституційна інфраструктура	Біржі, депозитарії, клірингові центри, саморегулівні організації (CPO)
Фінансовий моніторинг	Системи протидії відмиванню коштів (AML), аналіз ринкової активності
Інформаційна прозорість	Вимоги до розкриття інформації, корпоративна звітність
Ризик-менеджмент	Виявлення, оцінка і нейтралізація ринкових, кредитних та системних ризиків
Антикризові механізми	Фонди гарантування, стрес-тести, обмеження торгів, автоматичні вимикачі
Цифрова безпека	Кіберзахист, безпечна інфраструктура торгівлі, захист персональних даних.

Для формування ефективного механізму фінансової безпеки фондового ринку, слід дотримуватися наступних етапів: проводити оцінку загроз та вразливостей фондового ринку; розробляти нормативно-правову базу, адаптовану до міжнародних стандартів (IOSCO, FATF); побудувати інституційну інфраструктуру (регулятори, інфраструктурні учасники); запровадити систему моніторингу та контролю; сформувати стратегію ризик-менеджменту; активно залучати міжнародний досвід та інтеграцію до глобальних ринків; сприяти освіті та фінансовій грамотності учасників ринку тощо [5].

Таблиця 2. Регулятори фондового ринку

Країна	Регулятор	Особливості
США	SEC, FINRA	Жорсткий нагляд, штрафи, розвинена інфраструктура
ЄС	ESMA, національні регулятори	Узгодження на рівні ЄС, директиви MiFID II, MAR
Україна	НКЦПФР, НБУ	Перехід до ризик-орієнтованого нагляду, інтеграція до EU law

Ефективне впровадження механізму фінансової безпеки на фондового ринку дозволяє досягати очікувані результати: зростання довіри до ринку з

боку внутрішніх і зовнішніх інвесторів; зменшення спекуляцій і ринкових маніпуляцій; сприяння сталому зростанню ринку капіталу; вихід компаній на IPO, розширення біржового сектору; підвищення загального рівня фінансової стабільності держави тощо.

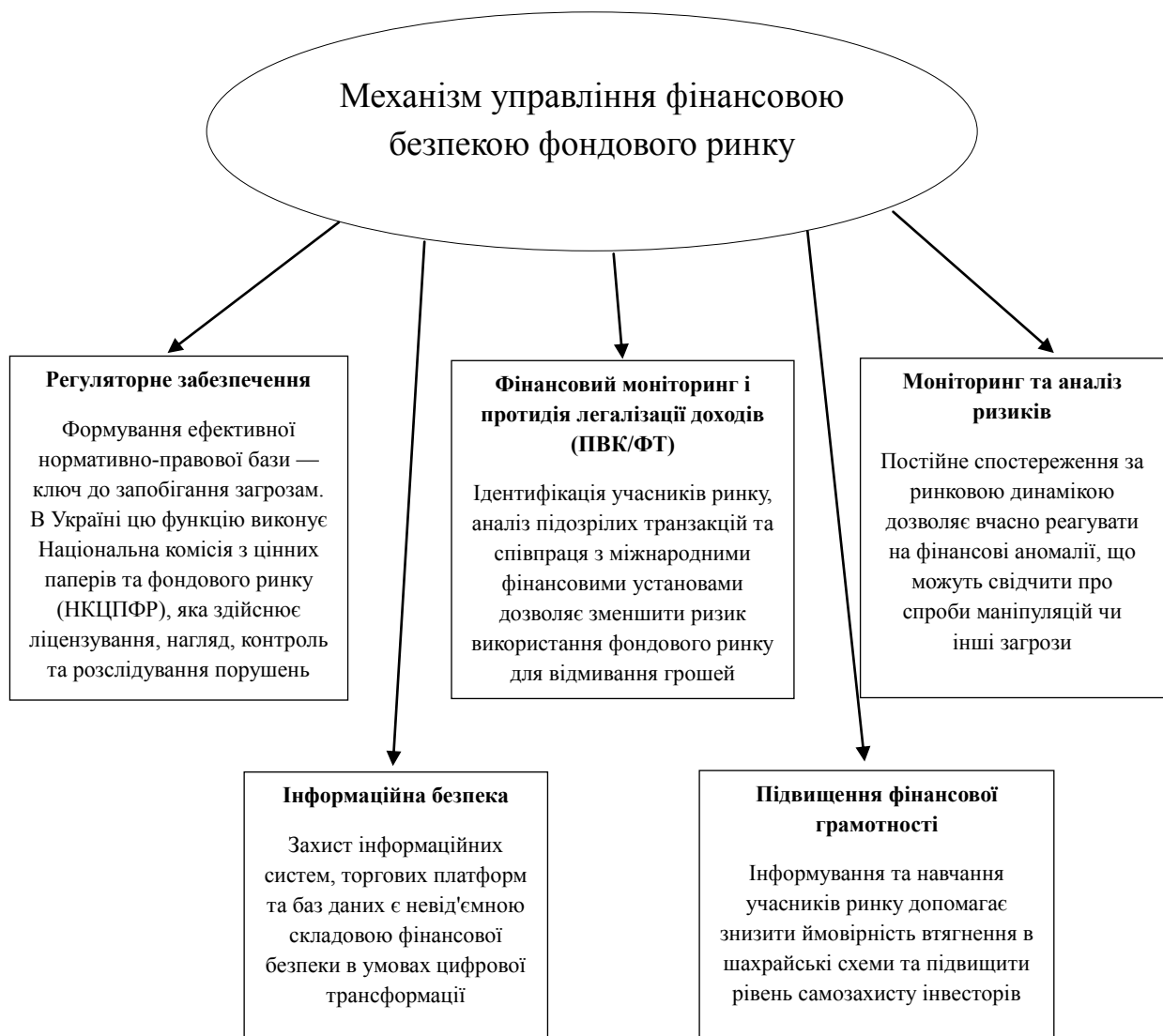

Рис. 1. Механізм управління фінансовою безпекою фондового ринку

Забезпечення стійкого функціонування фондового ринку в умовах внутрішніх і зовнішніх загроз, захист прав інвесторів, підтримання прозорості, ліквідності та довіри до ринкової інфраструктури має базуватися на таких принципах: системність (охоплення всіх елементів ринку); превентивність (раннє виявлення ризиків); прозорість і звітність

(інформаційна відкритість); відповідальність (чіткий розподіл ролей); інтеграція (відповідність міжнародним стандартам) [6].

До структурних компонентів механізму фінансової безпеки фондового ринку можна віднести: регуляторно-правова підсистема (закони про ринок капіталу, цінні папери, захист інвесторів; нормативи НКЦПФР / SEC / ESMA; AML/CTF законодавство; кодекси корпоративного управління); інституційна інфраструктура (біржі (наприклад, PFTS, WSE, NYSE); центральні депозитарії, клірингові палати; регулятори: НКЦПФР, НБУ, міжнародні агенції; саморегулівні організації); інформаційно-аналітична система (автоматизовані системи моніторингу ринку; системи розкриття інформації (XBRL, корпоративна звітність); платформи фінансового нагляду та аудиту; реєстри прав на цінні папери); механізми виявлення та протидії загрозам (системи контролю за маніпуляціями (інсайдерська торгівля, "pump and dump")); стрес-тестування інфраструктур; кіберзахист торгових платформ; антикризові заходи: фонд гарантування розрахунків, обмеження торгівлі); освітньо-комунікаційна компонента (програми фінансової грамотності інвесторів; публічна комунікація регуляторів; роз'яснення щодо ризиків та прав інвесторів).

Таблиця 3. Інструменти забезпечення механізму фінансової безпеки

Категорія	Інструменти
Запобіжні	Стандарти розкриття інформації, кваліфікаційні вимоги
Контрольні	Ліцензування, нагляд, аудит, стрес-тестування
Коригуючі	Санкції, заборони на торгівлю, компенсаційні механізми
Інформаційні	Публічні бази, звітність, роз'яснення
Кризові	Автоматичні вимикачі (circuit breakers), антикризові фонди

Впровадження та ефективне використання інструментів забезпечення механізму фінансової безпеки фондового ринку дозволить досягнути очікувані результати: підвищення інституційної довіри до ринку; зменшення рівня маніпуляцій і фінансових злочинів; розширення участі інституційних інвесторів та IPO; зростання фінансової стабільності та інвестиційного клімату тощо.

Механізм фінансової безпеки фондового ринку має бути адаптивним, технологічно підтриманим і інтегрованим до міжнародної фінансової системи, забезпечуючи стабільний розвиток ринку капіталу та економіки загалом [7].

Удосконалення системи управління фінансовою безпекою передбачає: активну інтеграцію з європейською та міжнародною регуляторною практикою; автоматизацію процесів нагляду та аналітики; розвиток кіберзахисту та біржової інфраструктури; створення незалежних інституцій для вирішення спорів і реагування на надзвичайні ситуації тощо.

Управління фінансовою безпекою фондового ринку — це складна система дій, стратегій та інституційних механізмів, спрямованих на запобігання загрозам, забезпечення стабільності та надійності функціонування ринку капіталу. Існує кілька моделей управління фінансовою безпекою фондового ринку, які базуються на різних підходах до регулювання, ролі держави та приватного сектору, рівня централізації, інструментів контролю тощо.

Розглянемо основні моделі управління фінансовою безпекою фондового ринку і представимо порівняльний аналіз в таблицях 4 і 5.

Якщо розглядати централізовану модель управління фінансовою безпекою фондового ринку, то дана модель застосовується в Китаї та частково в Франції. Характерними особливостями даної моделі є: високий рівень втручання держави у функціонування фондового ринку; центральні регулятори (державні органи) мають ключову роль у моніторингу, запобіганні фінансовим злочинам, контролі за операціями; жорстке ліцензування учасників ринку; обмеження на капіталовкладення іноземних інвесторів тощо. Позитивними сторонами даної моделі можна вважати високу стабільність у кризові періоди та мінімізацію спекуляцій. При цьому негативною стороною є те, що вона менш приваблива для іноземних інвесторів та має низьку гнучкість.

**Таблиця 4. Порівняння моделей управління фінансовою безпекою
фондового ринку**

Критерій	Україна	США	Німеччина / ЄС
Тип моделі	Змішана (гібридна)	Ринкова (децентралізована)	Інституційна/змішана
Основний регулятор	НКЦПФР (Нацкомісія з цінних паперів та фондового ринку)	SEC (Securities and Exchange Commission) + FINRA	BaFin (Федеральне управління фінансового нагляду) + ESMA (Європейське управління з цінних паперів)
Роль держави	Сильна, з ознаками бюрократії та низької прозорості	Мінімальна пряма участь, контроль через законодавство	Висока, через незалежні агентства з чіткою підзвітністю
Рівень інституційної зрілості	Низький/середній, ринок розвивається, слабкий захист інвестора	Високий, чітко працює система саморегулювання	Високий, сильна інтеграція між державою та інститутами ринку
Саморегулювання	Обмежене, слабка роль бірж у нагляді	Потужна роль FINRA, біржі самостійно встановлюють правила	Часткове, з жорстким державним наглядом
Контроль за маніпуляціями	Переважно реактивний, не завжди ефективний	Активний моніторинг, великі штрафи, технології Big Data	Системний моніторинг, обмін даними між країнами ЄС
Прозорість інформації	Обмежена, часто затримки в розкритті	Висока, обов'язкове розкриття в режимі реального часу	Висока, стандарти ЄС (MiFID II, MAR) забезпечують доступність
Захист інвесторів	Слабкий, майже відсутні компенсаційні механізми	Страховання брокерських рахунків (SIPC), судовий захист	Фонди гарантування, Європейська система компенсації
Розвиток інфраструктури ринку	Недостатній, відсутність єдиного центрального депозитарію до останніх років	Високий, наявність бірж, клірингових центрів, електронного обігу	Стабільна інфраструктура, європейська гармонізація (TARGET2-Securities)
Кібербезпека	У стадії розвитку, низький рівень захисту біржових платформ	Розвинена система, постійні оновлення кіберзахисту	Уніфіковані вимоги, єврозональні стратегії захисту критичної IT-інфраструктури

Представниками децентралізованої (ринкової) моделі управління фінансовою безпекою фондового ринку є США та Велика Британія. Характерними особливостями даної моделі є: значна роль саморегулювних

організацій (бірж, асоціацій брокерів); держава забезпечує законодавче поле, але ринок сам встановлює стандарти; використання складних фінансових інструментів контролю та деривативів; висока роль інформаційної відкритості тощо. Позитивним для даної моделі можна вважати гнучкість, інноваційність та висока довіра інвесторів, а негативним – ризик системних криз.

Таблиця 5. Порівняння моделей управління фінансовою безпекою фондового ринку

Критерій	Україна	Польща	Китай
Тип моделі	Змішана	Змішана з домінуванням інституційного регулювання	Централізована (державна)
Основний регулятор	НКЦПФР	KNF (Komisja Nadzoru Finansowego)	CSRC (China Securities Regulatory Commission)
Роль держави	Висока, але слабо реалізована	Висока, добре інтегрована з ринком	Домінуюча, контроль над усім ринком
Інституційна зрілість	Середня	Висока (завдяки євроінтеграції)	Висока, але централізована
Саморегулювання	Обмежене	Часткове	Мінімальне
Контроль за маніпуляціями	Переважно реактивний	Активний моніторинг, співпраця з європейськими органами	Жорсткий державний контроль, покарання включає кримінальну відповідальність
Прозорість інформації	Обмежена	Висока, згідно з директивами ЄС (MiFID II)	Контрольований доступ, цензура, обмеження для іноземних інвесторів
Захист інвесторів	Слабкий	Потужний, європейські механізми гарантування	Мінімальний, обмежений доступ до захисту судом
Інфраструктура ринку	Слабка	Розвинена, інтегрована з ЄС	Дуже велика, але контрольована державою
Кібербезпека	У процесі розвитку	Регулюється за стандартами ЄС	Жорсткий державний контроль, цензура, ізоляція

Змішану (гібридну) модель управління фінансовою безпекою фондового ринку використовують в Україні, Польщі, Італії тощо. Основними характеристиками даної моделі можна зазначити такі як: співіснування державного регулювання та ринкових механізмів; держава здійснює нагляд через Національну комісію з цінних паперів (в Україні – НКЦПФР); активна участь професійних учасників у стандартизації, прозорості та контролі тощо. Позитивними сторонами даної моделі можна зазначити гнучкість за рахунок ринку та захист за рахунок держави, а негативним можна визначити можливі конфлікти між регулятором і гравцями.

Представниками інституційної моделі (нагляд через незалежні агентства) управління фінансовою безпекою фондового ринку можна зазначити Канаду, Австралію тощо. Характерною особливістю даної моделі є: управління фінансовою безпекою передано незалежним агентствам; високий рівень автономії регулятора від політики; регулювання відбувається через інституційне середовище (включно з банками, страхуванням, аудитом тощо) тощо. Позитивною стороною даної моделі є висока ефективність у запобіганні маніпуляціям, а негативною – складність координації дій між інститутами.

В Польщі застосовується модель управління фінансовою безпекою фондового ринку, яка подібна до німецької моделі – інституційної з елементами ринкової, яка базується на законодавстві ЄС. Вона активно працює над захистом інвестора, інтегрована з європейським фондовим простором, де KNF – незалежний і ефективний регулятор з широкими повноваженнями.

Щодо Китаю, то тут використовується централізована модель, де уряд має повний контроль над ринком від IPO до обмеження капіталу, іноземцям обмежено доступ через програми типу "QFII", а політика спрямована на внутрішню фінансову безпеку, навіть якщо це обмежує ринкову свободу.

Для ефективного управління фінансовою безпекою фондового ринку необхідно визначити основні інструменти покращення управління

фінансовою безпекою фондового ринку (таблиця 6) та основні напрями покращення управління фінансовою безпекою фондового ринку (рис.2).

Таблиця 6. Основні інструменти покращення управління фінансової безпеки фондового ринку

Інструмент	Україна	Зарубіжжя
Законодавство	Підвищення стандартів	Професійні регулятори (SEC, ESMA)
Технології	Моніторинг угод	Алгоритмічний контроль, AI
Захист інвесторів	Страховання вкладів	Фонди компенсації, судова підтримка
Прозорість	Звіти та розкриття даних	Жорсткі стандарти звітності
Освіта	Кампанії фінансової грамотності	Регулярні тренінги та інформація

Рис. 2. Основні напрями покращення управління фінансовою безпекою фондового ринку

Основними напрямками покращення управління фінансовою безпекою фондового ринку можна зазначити:

- посилення регуляторної бази – розвиток законодавства, що відповідає міжнародним стандартам;
- підвищення прозорості – впровадження сучасних ІТ-систем для моніторингу угод та контролю ризиків;
- розвиток інфраструктури ринку – підтримка роботи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) та розвиток депозитарних систем.
- підвищення фінансової грамотності інвесторів – компанії та освітні програми;
- запровадження механізмів захисту інвесторів – страхування вкладів, фонди гарантування;
- залучення іноземних інвестицій – покращення інвестиційного клімату та спрощення процедур

Таким чином, управління фінансовою безпекою фондового ринку представляє собою систему заходів, спрямованих на захист його від загроз та забезпечення стабільного функціонування шляхом контролю ризиків, правового регулювання та впровадження ефективних методів управління. Ключові аспекти різні. Так одним з ключових аспектів щодо зниження ризиків можна виділити диверсифікацію, що включає розподіл інвестицій між різними активами для зменшення загального ризику портфеля. Ще основним аспектом можна зазначити хеджування, щоб при використанні фінансових інструментів підвищити захист від несприятливих ринкових коливань та лімітування концентрації через обмеження інвестицій в один актив або сектор. Також можна виділити боротьбу з кіберзлочинами через забезпечення захисту даних та систем від кіберзлочинів та протидія шахрайству через впровадження механізмів для запобігання та виявлення шахрайських дій [8].

Висновки. Фінансова безпека фондового ринку є запорукою його стабільності, інвестиційної привабливості та довіри з боку учасників. В умовах посилення глобальних фінансових викликів та внутрішніх ризиків, ефективне управління фінансовою безпекою вимагає комплексного підходу, взаємодії державних структур, ринкових інститутів і громадськості. Тільки за умови системного контролю, високого рівня прозорості та правової визначеності фондовий ринок може виконувати свою стратегічну роль у забезпеченні економічного зростання країни.

Література

1. Левкович О. В., Шрамко І. П. Теоретичні аспекти фінансової безпеки фондового ринку. Ефективна економіка. 2024. №. 4. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3545/3580>
2. Ihor Rekunenکو, Fedir Zhuravka, Natalia Nebaba, Oksana Levkovych, Svitlana Chorna Assessment and forecasting of Ukraine's financial security: Choice of alternatives. Problems and Perspectives in Management, 20(2). 2022. С. 117-134. URL: <https://www.businessperspectives.org/index.php/journals/problems-and-perspectives-in-management/issue-404/assessment-and-forecasting-of-ukraine-s-financial-security-choice-of-alternatives>
3. Головач М. Ю. Фінансова безпека ринку цінних паперів в умовах війни. *Modern Economics*. 2022. № 34(2022). С. 36-42. URL: [https://doi.org/10.31521/modecon.V34\(2022\)-05](https://doi.org/10.31521/modecon.V34(2022)-05).
4. Арич М. І., Дем'яненко І. В. Сучасний стан, ризики та перспективи торгівлі цінними паперами в Україні. *Наукові праці НУХТ*. 2022. Том 28, № 3. С. 32-43.
5. Левкович О. В., Фінько А. В. Шляхи покращення розвитку ринку облігацій в Україні. *Бізнес інформ*, 2019. № 9. С.287-292. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-9-287-292>

6. Татарин Н. Б., Бундз Н. Б., Кравчук А. С. Фондовий ринок України: сучасний стан та проблеми розвитку. *Молодий вчений*. 2021. № 3(91). С. 379-383.

7. Танклевська Н. С., Ярмоленко В. В. Сучасний стан та проблеми функціонування фондового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2021. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9040>

8. Третьякова О., Харабара В., Грешко Р. Фондовий ринок України: особливості функціонування в сучасних умовах. *Економіка та держава*. 2020. № 5. С. 103-107. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2020/20.pdf

References

1. Levkovych, O.V. and Shramko, I.P. (2024), “Theoretical aspects of management of the banks financial resources”, *Efektyvna ekonomika*, [Online], vol. 4, available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3545/3580> (Accessed 05 Oct 2025).

2. Rekunenko, I. Zhuravka, F. Nebaba, N. Levkovych, O. and Chorna, S. (2022), “Assessment and forecasting of Ukraine’s financial security”, *Choice of alternatives. Problems and Perspectives in Management*, [Online], vol. 20(2), pp. 117-134, available at: <https://www.businessperspectives.org/index.php/journals/problems-and-perspectives-in-management/issue-404/assessment-and-forecasting-of-ukraine-s-financial-security-choice-of-alternatives> (Accessed 25 Oct 2025).

3. Holovach, M. (2022), “Financial security of the stock exchange in the war times”, *Modern Economics*, [Online], vol. 34, pp 36-42. [https://doi.org/10.31521/modecon.V34\(2022\)-05](https://doi.org/10.31521/modecon.V34(2022)-05) (Accessed 22 Oct 2025).

4. Arych, M.I. and Demjanenko, I.V. (2022), “Current state, risks and prospects of securities trading in Ukraine”, *Naukovi praci NUKhT*, vol. 28, no. 3, pp. 32-43.

5. Levkovich, O.V. and Finko, A.V. (2019), “Ways to Improve Development of the Ukrainian Bond Market”, *Business Inform*, [Online], vol. 9, pp. 287-292. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-9-287-292>

6. Tataryn, N.B. Bundz, N.B. and Kravchuk, A.S. (2021), “Stock market of Ukraine: current state and problems of development”, *Molodyj vchenyj*, vol. 3 (91), pp. 379-383.

7. Tanklevsjka, N.S. and Jarmolenko, V.V. (2021), “ Current situation and problems of stock market functioning in Ukraine”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 7, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9040> (Accessed 15 Oct 2025).

8. Tretiakova, O. Kharabara, V. and Hreshko, R. (2020), “Fondovyj rynok ukrainy: osoblyvosti funktsionuvannia v suchasnykh umovakh”, *Ekonomika ta derzhava*, [Online], vol. 5, pp. 103-107, available at: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2020/20.pdf (Accessed 20 Oct 2025).

Стаття надійшла до редакції 05.11.2025 р.